UOC-PO-10 Anexa 3a

FIŞA DISCIPLINEI
CO: Diplomație religioasă

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANŢA**
1.2 Facultatea	**Istorie și științe Politice**
1.3 Departamentul	**Istorie și Științe Politice**
1.4 Domeniul de studii	**Relații Internaționale și Studii Europene**
1.5 Ciclul de studii	**Licență**
1.6 Programul de studii	**Relații Internaționale și Studii Europene**
1.7 Anul universitar	**2026-2027**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**CO: Diplomație religioasă**						
2.2 Cod disciplină	RISE 2217						
2.3 Titularul activităților de curs	**Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea**						
2.4 Titularul activităților aplicative	**Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea**						
2.5 Anul de studii	**II**	2.6 Semestrul	**II**	2.7 Tipul de evaluare	**C.**	2.8 Regimul disciplinei */**	**DS/DOP**

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – Disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități didactice pe săptămână	**4**	din care: 3.2 curs	**2**	3.3 aplicații***	**2**
3.4 Total ore activități didactice pe semestru	**44**	din care: 3.5 curs	**22**	3.6 aplicații	**22**
3.7 Total ore de studiu individual					**56**
Distribuția fondului de timp					*[ore]*
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					20
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Pregătire pentru prezentări sau verificări					2
Pregătire pentru examinarea finală					2
Alte activități: consultații					2
3.8 Total ore pe semestru	***100***				
3.9 Numărul de credite	**4**				

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Diplomație culturală
4.2 de rezultate ale învățării	

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Întâlnirile de curs se desfășoară fizic.

	• Studenții primesc săptămânal materiale didactice scanate din bibliografia disciplinei, folosesc materiale disponibile online (biblioteci online, analize sociologice, documente digitalizate), astfel încât să poată întocmi proiecte, prezentări și referate. • Studenţii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului/ proiectului*	• Întâlnirile de seminar se desfășoară fizic. • Studenții primesc săptămânal materiale didactice scanate din bibliografia disciplinei, folosesc materiale disponibile online (biblioteci online, analize sociologice, documente digitalizate), astfel încât să poată întocmi proiecte, prezentări și referate. • Studenţii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale.

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*

6. Obiectivele disciplinei

6.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina are ca obiectiv fundamental acela de a releva complexitatea relației dintre sfera religioasă și sfera politică (complementarități, adversități, condiționări reciproce) în lumea contemporană.

6.2 Obiectivele specifice	însușirea unui set minim de informație teoretică fundamentală privind etapele și particularitățile interacțiunii religie-politic; utilizarea informațiilor teoretice de bază în abordarea analitică a unui studiu de caz elocvent; însușirea unor tipare conceptuale și a unor mecanisme analitice care să permită studenților identificarea și înțelegerea unor particularități locale, confesionale ale relației religie-politic.

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul/Absolventul identifică și explică mecanismele prin care actorii religioși și politici influențează comportamente colective, legitimează autoritatea și participă la configurarea și distribuirea puterii în cadrul comunităților și al sistemului internațional. • Studentul/Absolventul analizează comportamentul colectiv și dinamica grupurilor religioase în contexte politice diverse, interpretând influența tradițiilor, doctrinelor, identităților confesionale și a memoriei istorice asupra proceselor politice contemporane.
Aptitudini	• Studentul/Absolventul demonstrează o înțelegere aprofundată a cercetării în domeniul relației dintre religie și politică, aplicând metode adecvate de analiză (istorică, comparativă, sociologică sau de analiză a discursului), cu respectarea principiilor etice, a integrității academice, a protecției datelor și a sensibilității față de convingerile religioase și identitare ale actorilor studiați. • Studentul/Absolventul aplică instrumente teoretice și metodologice pentru a explica relația dintre religie, identitate culturală, migrație, secularizare și mobilizare politică, contextualizând critic aceste procese în diferite arii geografice și istorice.
Responsabilitate și autonomie	• Studentul/Absolventul colaborează eficient în echipe de analiză sau proiecte de cercetare privind interacțiunea dintre instituțiile religioase și cele politice, asumându-și responsabilități clare și contribuind la realizarea obiectivelor comune. • Studentul/Absolventul manifestă o atitudine reflexivă și interculturală în analiza pluralismului religios, integrând perspectiva drepturilor omului, a libertății religioase și a incluziunii sociale în evaluarea raporturilor dintre religie și politică în societățile contemporane.

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
I. Prezentarea tematicii cursului, a obiectivelor și a bibliografiei	Prelegere interactivă/problematizare/ dezbatere/studii de caz; mijloace utilizate: documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale	2
II. Religie și politică. Note introductive și conceptuale 1. Care religii? 2. Modele teoretice și practice: statul confesional și statul laic; 3. Secularizarea.		2

III. „Chestiunea religioasă” 1. Politicul și statul au nevoie de religie? Dar popoarele? 2. Legea moral-religioasă sau legea civilă?		4
IV. Religie și națiune 1. Religie și naționalitate în modernitate; 2. Religia a salvat națiunea; 3. Națiunea s-a întors împotriva religiei.		4
V. Religiile, Bisericile și totalitarismul 1. Creștinismul și comunismul 2. Forme ale represiuni 3. Forme ale rezistenței și disidenței religioase		4
VI. Religie și politică în România post comunistă 1. Confruntarea cu trecutul comunist; 2. Religie și alegeri; 3. Religie și integrarea europeană.		4
Biserica și asumarea trecutului.		1
Conflicte religioase		1

Bibliografie

1. ARENDT Hannah, Originile totalitarismului, traducere de Ion Dur și Mircea Ivănescu, București, Editura Humanitas, 2006.
2. -BOZGAN Ovidiu, Studii de Istoria Bisericii, București, Editura Universității din București, 2000.
3. -BUCIURKIW B. R., STRONG J. W. (eds), Religion and Atheism in the USSR and Eastern Europe, London, Macmillan, 1975.
4. -CARAVIA Paul, CONSTANTINESCU Virgiliu, diac. ILOAIE Ștefan (coord.), Mărturisitori de după gratii. Slujitori ai Bisericii din temnițele comuniste, cuvânt înainte Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului, București, INST, 1995.
5. -CARAVIA Paul, CONSTANTINESCU Virgiliu, STĂNESCU Flori, Biserica întemnițată. România, 1944-1989, cuvânt înainte Radu Ciuceanu, studiu introductive Paul Caravia, București, INST, 1998.
6. -CHADWICK Owen, The Christian Church in the Cold War, London, Penguin, 1993.
7. -CHIVU-DUȚĂ Carmen, Cultele din România. Între prigonire și colaborare, Iași, Ed. Polirom, 2007.
8. -COMISIA PREZIDENȚIALĂ PENTRU ANALIZA DICTATURII COMUNISTE DIN ROMÂNIA, Raport final, București, 2006.
9. -COURTOIS Stephane, WERTH Nicolas, PANNE Jean-Louis, PACZKOWSKI Andrzej, BARTOSEK Karel, MARGOLIN Jean-Louis, Cartea neagră a comunismului, București, Editura Humanitas, 1998.
10. -CRAINIC Nichifor, Ortodoxie și Etnocrație cu o Anexă: Programul Statului Etnocratic, București, Editura Cugetarea, 1937.
11. -ENACHE George, Biserica în comunism. Modele și mărturii, Galați, Editura Muzeului de Istorie Galați, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2014.
12. -ENACHE George, Biserică – societate – națiune – stat în România interbelică. I. Explorări în orizont liberal, în „Revista Teologică”, nr. 2/2010.
13. -ENACHE George, Conștiința creștină în modernitate. Chipuri și fapte, cuvânt înainte de Răzvan Bucuroiu, Galați, Editura Muzeului de Istorie Galați, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2014.
14. -ENACHE George, Ortodoxie și putere politică în România contemporană, București, Ed. Nemira, 2005.
15. -GILLET Olivier, Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist, București, Editura Compania, 2000.
16. -HASTINGS Adrian, The Construction of Nationhood: Ethnicity, Religion and Nationalism, Cambridge, New York, Cambridge University Press, 1997.
17. -JANZ Denis R., World Christianity and Marxism, New York, Oxford, Oxford University Press, 1998.
18. -LEUȘTEAN Lucian N., Orthodoxy and the Cold War. Religion and Political Power in Romania, 1947–65, Palgrave Macmillan, 2009.
19. -LIVEZEANU Irina, Cultură și naționalism în România Mare, București, Editura Humanitas, 1998.
20. -MEYENDORFF John, The Byzantine Legacy in the Orthodox Christianity, Crestwood, St Vladimir’s Seminary Press, 1982.
21. -PĂIUȘAN Cristina, CIUCEANU Radu, Biserica Ortodoxă Română sub regimul comunist 1945–1958, vol. I, București, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului. Colecția Documente, 2001.

22. -PETCU Adrian Nicolae Partidul, Securitatea și Cultele, 1945–1989, București, Ed. Nemira, 2005.
23. -RAMET Pedro (ed.), Catholicism and Politics in Communist Societies, Durham, London, Duke University Press, 1990.
24. -RAMET Pedro (ed.), Eastern Christianity and Politics in the Twentieth Century, Durham, London, Duke University Press, 1988.
25. -RAMET Pedro (ed.), Religion and Nationalism in Soviet and East European Politics, Durham, Duke University Press, 1984.
26. -RAMET Sabrina Petra (ed.), Protestantism and Politics in Eastern Europe and Russia: The Communist and Postcommunist Eras, Durham, London, Duke University Press, 1992.
27. -RÉMOND René, Religie și societate în Europa. Secularizarea în secolele XIX-XX. 1780-2000, Iași, Editura Polirom, 2003.
28. -RUNCIMAN Steven, The Orthodox Churches and the Secular State, Trentham, Auckland, University Press & Oxford University Press, 1971.
29. -SCRIMA André, Funcția critică a credinței, prefață, traducere din franceză, note și îngrijirea volumului de Anca Manolescu, București, Editura Humanitas, 2011.
30. -SCRIMA André, Ortodoxia și încercarea comunismului, București, Ed. Humanitas, 2008.
31. -STAN Lavinia, TURCESCU Lucian, Religion and Politics in Post-Communist Romania, Oxford, Oxford University Press, 2007.

8.2 Aplicații (seminar/laborator/proiect)* **Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Prezentarea tematicii de seminar,a bibliografiei și a modului de desfășurare	Dezbatere/problematizare/ studii de caz; - mijloace utilizate: documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale	1
Educația religioasă în școlile publice		4
Religie și corectitudine politică		4
Franța seculară		4
America religioasă		4
Religie și economie. Cazul spațiului protestant		4
Concluzii și notele activității de seminar		1

Bibliografie

ARENDT Hannah, *Originile totalitarismului*, traducere de Ion Dur și Mircea Ivănescu, București, Editura Humanitas, 2006.

-BOZGAN Ovidiu, *Studii de Istoria Bisericii*, București, Editura Universității din București, 2000.

-BUCIURKIW B. R., STRONG J. W. (eds), *Religion and Atheism in the USSR and Eastern Europe*, London, Macmillan, 1975.

-CARAVIA Paul, CONSTANTINESCU Virgiliu, diac. ILOAIE Ștefan (coord.), *Mărturisitori de după gratii. Slujitori ai Bisericii din temnițele comuniste*, cuvânt înainte Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului, București, INST, 1995.

-CARAVIA Paul, CONSTANTINESCU Virgiliu, STĂNESCU Flori, *Biserica întemnițată. România, 1944-1989*, cuvânt înainte Radu Ciuceanu, studiu introductive Paul Caravia, București, INST, 1998.

-CHADWICK Owen, *The Christian Church in the Cold War*, London, Penguin, 1993.

-CHIVU-DUȚĂ Carmen, *Cultele din România. Între prigonire și colaborare*, Iași, Ed. Polirom, 2007.

-COMISIA PREZIDENȚIALĂ PENTRU ANALIZA DICTATURII COMUNISTE DIN ROMÂNIA, *Raport final*, București, 2006.

-COURTOIS Stephane, WERTH Nicolas, PANNE Jean-Louis, PACZKOWSKI Andrzej, BARTOSEK Karel, MARGOLIN Jean-Louis, *Cartea neagră a comunismului*, București, Editura Humanitas, 1998.

-CRAINIC Nichifor, *Ortodoxie și Etnocrație cu o Anexă: Programul Statului Etnocratic*, București, Editura Cugetarea, 1937.

-ENACHE George, *Biserica în comunism. Modele și mărturii*, Galați, Editura Muzeului de Istorie Galați, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2014.

-ENACHE George, *Biserică – societate – națiune – stat în România interbelică. I. Explorări în orizont liberal*, în „Revista Teologică”, nr. 2/2010.

-ENACHE George, *Conștiința creștină în modernitate. Chipuri și fapte*, cuvânt înainte de Răzvan Bucuroiu, Galați, Editura Muzeului de Istorie Galați, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2014.

-ENACHE George, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană*, București, Ed. Nemira, 2005.

-GILLET Olivier, *Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist*, București, Editura Compania, 2000.

-HASTINGS Adrian, *The Construction of Nationhood: Ethnicity, Religion and Nationalism*, Cambridge, New York, Cambridge University Press, 1997.

-JANZ Denis R., *World Christianity and Marxism*, New York, Oxford, Oxford University Press, 1998.

-LEUȘTEAN Lucian N., *Orthodoxy and the Cold War. Religion and Political Power in Romania, 1947–65*, Palgrave Macmillan, 2009.

-LIVEZEANU Irina, *Cultură și naționalism în România Mare*, București, Editura Humanitas, 1998.

-MEYENDORFF John, *The Byzantine Legacy in the Orthodox Christianity*, Crestwood, St Vladimir's Seminary Press, 1982.

-PĂIUȘAN Cristina, CIUCEANU Radu, *Biserica Ortodoxă Română sub regimul comunist 1945–1958*, vol. I, București, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului. Colecția Documente, 2001.

-PETCU Adrian Nicolae *Partidul, Securitatea și Cultele, 1945–1989*, București, Ed. Nemira, 2005.

-RAMET Pedro (ed.), *Catholicism and Politics in Communist Societies*, Durham, London, Duke University Press, 1990.

-RAMET Pedro (ed.), *Eastern Christianity and Politics in the Twentieth Century*, Durham, London, Duke University Press, 1988.

-RAMET Pedro (ed.), *Religion and Nationalism in Soviet and East European Politics*, Durham, Duke University Press, 1984.

-RAMET Sabrina Petra (ed.), *Protestantism and Politics in Eastern Europe and Russia: The Communist and Postcommunist Eras*, Durham, London, Duke University Press, 1992.
-RÉMOND René, *Religie și societate în Europa. Secularizarea în secolele XIX-XX. 1780-2000*, Iași, Editura Polirom, 2003.
-RUNCIMAN Steven, *The Orthodox Churches and the Secular State*, Trentham, Auckland, University Press & Oxford University Press, 1971.
-SCRIMA André, *Funcția critică a credinței*, prefață, traducere din franceză, note și îngrijirea volumului de Anca Manolescu, București, Editura Humanitas, 2011.
-SCRIMA André, *Ortodoxia și încercarea comunismului*, București, Ed. Humanitas, 2008.
-STAN Lavinia, TURCESCU Lucian, *Religion and Politics in Post-Communist Romania*, Oxford, Oxford University Press, 2007.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Răspunsurile la examen, participarea interactivă la problematicile specifice cursului	evaluare permanentă;	50%
9.5 Aplicații*	Participarea activă la discuţii, redactarea lucrărilor de seminar şi a proiectelor specifice seminarului	-teme săptămânale, -proiect final	50%
9.6 Standard minim de performanță / Condiții de promovare			
Important: accesul studenților la examen este condiționat de prezența la cel puțin jumătate din cursuri și seminare, precum și de predarea unui proiect de cercetare în care va fi abordată una dintre temele cursului, la alegere. Însuşirea minimă a noţiunilor, conceptelor şi informaţiilor cu caracter general specifice disciplinei.			

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei (Seminar/Laborator/Proiect)*

Data completării, 11.09.2026	Titular activităților de curs, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea	Titular aplicații, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea
Data avizării în Departament, 16.09.2026		Director de Departament, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea
Decan, Conf. univ. dr. Daniel Citirigă		